

Komisárom pre ekonomické a monetárne záležitosti sa stal Pierre Moscovici.

Moscovici nechce pokuty. Jeho šéfa grilujú.

Keď sa pred pár mesiacmi tvorila súpiska novej Komisie, mnohým predstaviteľom krajín európskeho hospodárskeho jadra sa zježili vlasy. Na pozíciu európskeho komisára pre ekonomické a monetárne záležitosti Francúzsko nominovalo svojho bývalého ministra financií Pierra Moscoviciho.

Jeden z architektov francúzskeho ekonomického marazmu sa mal stať najdôležitejším komisárom v Únii – a aj sa ním stal. Potvrdil sa tak už pred rokmi nastúpený hospodársky trend v Európe, ktorého symbolom sa v posledných rokoch stalo nie zdecimované Grécko, ale práve Francúzsko. Formálne nariekanie nad tvrdosťou neexistujúceho šetrenia (francúzske verejné výdavky stúpili od začiatku krízy o 10 %), obviňovania všetkých naokolo, hlavne Nemecka (veľa exportuje, málo míňa, dampuje sociálny systém – vyberte si), požadovania zázračných „prorastových investícií“ a obchádzania akýchkoľvek významnejších reforiem (dôchodky, trh práce) pol kilometrovým oblúkom.

Francúzsky verejný dlh pred mesiacom prekročil dva bilióny eur.

Francúzsky verejný dlh pred mesiacom prekročil dva bilióny eur. Ani to však s vládou nepohlo. Cieľ dosiahnuť deficit 3 % HDP, ktorý je za stavu dlhodobého minimálneho ekonomického rastu aj tak dosť vysoký, bol odložený niekoľko krát. Najnovšie až do roku 2017. A aby toho nebolo málo, stáročný rival Veľká Británia by mala na budúci rok zosadiť Francúzsko z pozície druhej najväčšej ekonomiky Európy.

Práve dosadenie Moscoviciho do Komisie vzbudilo obavy, že snaha dostať rast dlhu v Európe pod kontrolu definitívne stratí paru. On ubezpečoval, že to tak nebude a ako poistku dostal po bok Valdisa Dombrovskisa. Ten by mal ako bývalý premiér Lotyšska, jednej z pobaltských krajín známych svojou tvrdou reakciou na krízu, zastávať prísnejšiu pozíciu.

No zatiaľ to tak nevyzerá. Začiatkom týždňa to Moscovici na tlačovej konferencii povedal jasne: „Sankcie sú vždy zlyhaním. Mojm cieľom je vyhnúť sa im.“ Napríklad jeho domovina vďaka totálne prestrelenému deficitu (4,6 % v roku 2015) by mala dostať podľa existujúcich pravidiel pokutu 4 miliardy eur. Báť sa však nemusí, pokutu za rozpočet ešte nikdy nikto v EÚ nedostal, hoci pravidlá tu v rôznych formách existujú už dve dekády.

Naivný sen niektorých politikov a ekonómov sa tak opäť rozplýva. Maastrichtské kritériá, Pakt stability a rastu či Fiškálny kompakť sú aj naďalej len zdrapmi papiera. Prítom mali byť kľúčovými dokumentmi, ktoré zabezpečia fungovanie eurozóny.

Luxembursko poskytovalo mimoriadne výhodný daňový režim pre veľké korporácie.

Viac pozornosti v poslednom týždni pútal Moscoviciho nový šéf, prezident Komisie J-C Juncker. Na verejnosť unikli dokumenty, podľa ktorých Luxembursko počas jeho 19-ročného premiérovania poskytovalo mimoriadne výhodný daňový režim pre veľké korporácie. Nuž, každá krajina nech si robí daňovú politiku po svojom a láka kapitál ako chce. Len ako prezident Komisie bude mať teraz ťažké chvíle pri vykonávaní jedného z kľúčových protikrizových opatrení – teda vysvetľovania verejnosti, že musí platiť „spravodlivý podiel daní“. Juncker priznal politickú zodpovednosť, hoci

Premiér Rajoy odmietol požiadavku na vypísanie riadneho referenda.

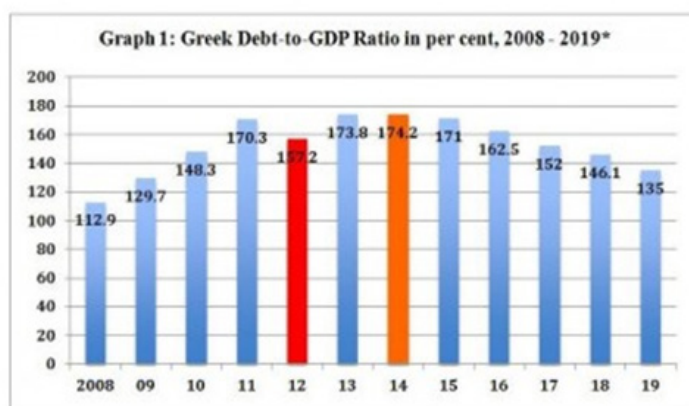
odmietol autorstvo luxemburského daňového režimu. A hneď navrhol aj riešenie, aby takí politici ako on už nemohli len tak šarapať – väčšiu daňovú harmonizáciu v EÚ. Členské štáty by si predsa nemali konkurovať daňami, veď ako k tomu prídu štáty, kde sú dane vysoké?

V Katalánsku prebehlo referendum o nezávislosti. Nie oficiálne ako prednádavnom v Škótsku, ale také truc-referendum. Nemalo žiadnu právnu záväznosť, možno aj preto sa ho zúčastnila necelá polovica oprávnených voličov, z ktorých sa 80 % vyjadrilo za odtrhnutie od Španielska. Karty tak ostávajú na stole. Premiér Rajoy odmietol požiadavku na vypísanie riadneho referenda s tým, že také niečo by bolo nelegálne. Prezident Katalánska mu oponoval: „Zákony nasledujú po politike. Kde je politická vôľa, tam sa zákonná cesta nájde.“ Veľká pravda, v mnohých smeroch.

Spomínate si na beh na bulharské banky pred pár mesiacov? Asi už ani moc nie. Zato Bulhari si to pamätajú veľmi dobre. Desiatky tisíc vkladateľov už od 20. júna čakajú, kedy sa dostanú ku svojim peniazom – teda aspoň ku „chránenej“ sume do 100 000 eur. V úvodzovkách preto, lebo v bulharskom fonde na ochranu vkladov je 2,1 miliardy leva (cca miliarda eur), len chránené vklady v Corp Bank dosahujú výšku 3,7 miliardy leva. Bulharsko sa už niekoľko mesiacov snaží situáciu vyriešiť.

Jedna banka. Viete si predstaviť, čo by sa stalo s „ochranou vkladov“, pilierom dôvery vo frakčné bankovníctvo, pri páde 2-3 bánk? Bulharsko má pritom po Estónsku druhý najnižší verejný dlh v EÚ, len okolo 20 % HDP.

Ostaňme ešte pri číslach. Takto vyzerá najnovšia predpoveď vývoja gréckeho dlhu (obrázok). Ak potrebujete dodať optimizmu, predikcie MMF sú vždy poruke. V septembri 2010 napríklad predpovedali na rok 2014 dlh 135 % HDP, v decembri 2011 posunuli predpoveď na zhruba 150 %.

Vo Venezuele spustili operáciu Veselé Vianoce - zastropovali cenu bábik Barbie.

Skončíme dnes radšej v socialistickom raji, kde útrapy kapitalizmu sú len dávnou spomienkou. Vo Venezuele sa kvôli menovej kríze postupne rozrastá okruh tovarov, ktoré majú regulované ceny. Na čo všetko vláda pri tom myslí je niekedy až fascinujúce. V odhodlaní „zabrániť špekulantom zničiť Vianoce“ spustila operáciu Veselé Vianoce. V rámci nej prišlo napríklad ku zastropovaniu cien bábik Barbie. Tento symbol západného kapitalizmu musia obchody predávať za jednotnú cenu 2,5 dolára. Prirodzene, nasledoval masívny run obyvateľstva na hračkárstva.

Súdruhovia, počujte – nemali by byť Vianoce skôr o rodine a pohode, ako o darčekom?

Martin Vlachynský
13.11.2014